

Aloite hammashoidon parantamisesta

Helsingin Kaupungin hammashoito on ajautunut valtavaan hoitovelkaan ja hoitamattomia potilaita on jonossa tuhansia. Tämä johtuu osittain korona pandemiasta, mutta suurempi syy hoitojonojen kasvulle on kuitenkin hammashoidon johdon ajama perustavanlaatuisen muutos aikaisemmin toimivaan palvelusetelijärjestelmään. Kaupungin potilaat saattoivat aikaisemmin hakeutua yksityissektorille palvelusetelin kanssa ja kaupungin maksaessa osan hoidosta potilaalle itselleen jäi maksettavaksi erotus hoidon summasta.

Viimeisimpänä käytössä ollut TUTHO-palveluseteli oli periaatteessa toimiva kokonaisuus, vaikka siinäkin oli puutteensa. TUTHO-palveluselillä potilas sai tarkastuksen ja takahampaiden röntgenkuvauksen maksaen itse omavastuu hinnan. Mikäli löytyi korjaavaa hoitoa vaativia hampaita, palveluseteli osallistui kahden hampaan korjaamiseen sekä tarvittaessa kahteen käytiin hammaskiven poistossa. Mikäli korjattavia hampaita oli enemmän kuin kaksi, potilas hakeutui takaisin suunterveyden ruuhkautuneiden palvelujen piiriin tai hoidatti loput hampaat yksityisvastaanotolla privaattihinnoin.

Palvelusetelin arvoa, eli kaupungin yksityisvastaanotolle toimenpidekoodeista maksamaa korvausta on kuitenkin alennettu vuosien saatossa merkittävästi hammashoitopalvelujen tuottamisen kustannusten samanaikaisesti noustessa huomattavasti. Lisäksi yksityisvastaanoton laskuttamille toimenpidekoodeille on asetettu yläraja, joka on n. 30 % matalampi kuin yksityisvastaanottojen keskihinnat. Esimerkiksi Helsingin keskustassa toimivilla yrityksillä ja yrityksillä, jotka haluavat käyttää laadukkaampia materiaaleja palvelujen tuottaminen tuohon hintaan ei ole enää mahdollista. Vaikka potilas olisikin halukas maksamaan vähän enemmän saamastaan hoidosta, tämä ei kuitenkaan ole mahdollista. Palvelusetelitoiminta on käynyt jo yksityisvastaanotoille kannattamattomaksi tälläkin järjestelmällä eikä monen heistä kannata hyväksyä kaupungin tarjoamaa palveluseteliä.

Tilannetta on kuitenkin saatu vielä entisestäänkin huononnettua Helsingin Kaupungin suunterveydenhuollon ajaman täydellisen palvelusetelimuutoksen ansiosta.

Uusi palveluseteli nimeltä KOHO (kokonaishoidon palveluseteli) perustuu kapitaatiomalliin, jossa yksityisvastaanotolle maksetaan kiinteä korvaus hoidetusta palvelusetelipotilaasta. Mikäli löytyy hoidon tarvetta niin tehdyistä toimenpiteistä, maksetaan lisäkorvaus, joka on niin pieni, että sillä ei ole mitään mahdollisuutta toteuttaa toimenpiteitä ainakaan minkäänäköisiä laatustandardeja noudattaen. Yrittäjillä on iso riski siihen, että vastaanotolle tulee suurihoitoinen potilas, joka on hoidettava loppuun ilman järkevää kompensatiota. Riski on erityisen suuri pienillä yrityksillä, jolloin huono tuuri potilasarvonassa voi olla erityisen kohtalokasta. On sanomattakin selvää, että kyseinen alirahoitettu järjestelmä voi johtaa ainoastaan potilaiden alidiagnosointiin, nopeasti tehtyyn hutiloituun hoitoon ja pidemmällä aikajänteellä yleiseen kansanterveyden heikkenemiseen.

Helsingin suunterveyden johto kävi keskusteluja yksityissektorin hammaslääkärien kanssa reilu vuosi sitten ja suunterveyden suunnittelema malli todettiin perustavanlaatuisesti epäonnistuneeksi eivätkä yksityisvastaanotot paria pientä vastaanottoa lukuun ottamatta lähteneet mukaan uuteen palvelusetelijärjestelmään. Suunterveyden johto kuitenkin sinnikkäästi ajaa eteenpäin epäonnistunutta palvelusetelijärjestelmää pienillä viilauksilla ja pienillä hinnan korotuksilla, vaikka tällä ei ole kokonaisuuden kannalta mitään merkitystä, koska järjestelmä on perustavanlaatuisesti valuvikainen.

Lisähuomioina uuden KOHO-setelin toimimattomuudesta on sen aiheuttama raskas byrokratia, joka tekee toiminnasta entistään tehottomampaa.

Korjausehdotus:

Epäonnistuneeksi todetusta KOHO-palvelusetelistä luovutaan kokonaan.

Käytössä aikaisemmin ollutta TUTHO-palveluseteliä kehitetään paremmin tilanteeseen sopivaksi. Vastaava järjestelmä on toiminnassa suuressa osassa muitakin suuria kaupunkeja eikä siellä ole vastaavia hoitojonoja:

1. Tarvittaessa useampi kuin kaksi hammasta voidaan korjata palvelusetelin avulla. Näin potilaan pompottelu yksityisvastaanoton ja julkisen sektorin välillä loppuu ja byrokratia vähenee.
2. Kaupungin määrittämästä ylärajasta toimenpidehinnoille luovutaan ja yksityisvastaanotot saavat itse määrittää hintansa. Näin saataisiin enemmän toimijoita palvelusetelin piiriin. Toimijat voisivat sitten itse päättää, kilpailevatko he hinnalla vai laadulla potilaista ja potilailla olisi enemmän valinnanvaraa.
3. Palvelusetelin korvaustaksoihin on tehtävä korotukset, jolloin potilaalle maksettavaksi jäävä osuus pienenee. Korvaustaksoja on viimeisen 10 vuoden aikana ainoastaan leikattu hammashoitopalvelujen tuottamisen kustannusten noustessa samanaikaisesti.

Helsingissä 01.06.2022

Ebeling Mika

Valtuustoryhmän puheenjohtaja

Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä

(1 + 0 allekirjoitusta)